

Terv a vidéki távbeszélő-hálózat bővítésére

A posta a következő években fokozottabb gondot fordít a vidéki távbeszélőhálózat, s ezen belül a nyilvános telefonállomások bővítésére.

Vidéken 1 ezer 348 nyilvános telefonállomás működik,

a készülékek többsége azonban délután 4 órakor záró postahivatalban üzemel, s így a közönség joggal panaszkodik, hogy reggelig még a sürgős, életfontosságú ügyekben sem tud telefonálni. A

probléma véglegesen csak a telefonhálózat nagyarányú automatizálásával oldódik meg.

Addig, áthidaló megoldásként, a posta úgynevezett segélykérő telefonok felállítását tervezi.

Azokban a községekben, ahol nincs folyamatos telefonszolgálat, a postahivatalon kívül faliszekrényben helyeznek el telefonkészüléket, amely éjjel is díjmentesen áll a lakosság rendelkezésére, de csak segélykérő

beszélgetések céljára, a mentők, a tűzoltók, a rendőrség hívására. Az egyéb jellegű telefonbeszélgetések lebonyolítására a posta, a kisközségekben díjmentesen szerel fel olyan készüléket, amelyek kezelését a község lakói közül valaki vállalja, s gondoskodik arról, hogy

a telefon éjjel is a lakosság rendelkezésére álljon. A telefon üzemeltetője fardarsága ellenértékű a beszélgetési árán kívül pótdíjat is szedhetne a készülék használatától. (MTI)

— Minden grúz gyerekkorától kezdve énekel és táncol — mondja R. Culukidze, mikor pályájáról faggatom. De őt nemcsak a tánc vonzotta, más szenvedély is járult a baletthez: a festészet. Tbilisziben a balettel párhuzamosan képzőművészeti főiskolára járt már, mikor döntenie kellett: balett, vagy festészet?

— S mivel két „nyuszi” után nem futhat az ember — a táncot választottam. A Moszkvai Nagyszínház balettintézetébe kerültem. Tarszov lett a mesterem, s például Ulanova is a partnerem volt. Rengeteget tanultam tőle. 1951-ben végzetem, s ugyanebben az évben utaztam a berlini VIT-re, ahol díjat nyertem...

Aztán 1956-ban Tbiliszibe költözött, s ettől kezdve

Rodrigo és Mamija

Beszélgetés R. Culukidzéval

tagja a grúz balettnak. A szimpatikus és tehetséges táncos klasszikus és karakterszerepek gazdája, különös tekintettel a spanyol hősökre... Tarsolyában a társulat majd minden darabjából őriz szerepeket. Itt az Otellóban Rodrigo szerepét táncolja, egyébként Mamija herceget is játssza a Gordában.

Mosolyog, tétovázik, mikor legkedvesebb szerepét kérdezem.

— Nincs ilyen, illetve mind az. Mindig az, amit éppen táncolok...

S a táncokkal bemutatkozott már Helsinkiben, járt Bécsben, Londonban, Stockholmában.

— Szegeden hogy érzi magát?

— Jó volt a fogadtatás. Tetszett a tér is. Az apparátus műszaki részét lehetne még tökéletesíteni, de egy rendezőnek tág lehetőségei vannak itt. A Faust is azért tetszett, mert szépen kihasználták a teret. Külön örömmünkre szolgál, hogy az

Otellót, amely egyébként nem nagyon illik ebbe a környezetbe, sikerült „ide ültetni”. Ez persze Csabukiani érdeme...

A művész Grúziában új dolgokkal kísérletezik. Meg akarja alapítani és szervezni Grúziában a jégbalettet... S az „üttörő” mű a Hófehérke és a hét törpe — az ő librettója és rendezése alapján kerül színre, azaz a jégre.

— Hogy bírja ezt a sokféle munkát?

— Csabukianitól és más példaképemtől, Pliszecskjától tanultam az időkihasználást. Rendkívül munkaképesek, tehetségesek. Ha például Csabukiani nem ilyen ember lenne, nem lenne grúz balett...

— Tervei, a közeljövő programja?

— Nem ismerem Magyarországot. Szeretnék művésztársal, nemzeti jelleggel megismerkedni. És különösen Budapesten. Sok szépet hallottam róla.

J. A.

Vallatják a földet

Készül a Magyar Régészeti Topográfia

Amióta megkezdték az utóbbi évtizedek egyik legnagyobb szabású természettudományi munkáját, a Magyar Régészeti Topográfia, a régészeti térkép elkészítését, a kutatók már hozzászoktak a legváratlanabb fordulatokhoz.

A feltárt lelőhelyeken a várt edénymaradványok, cserepek helyett hol régi pénzeket, fegyvereket találtak, másutt avarkori földvár helyett Árpád-kori kőpületek maradványaira bukkantak.

Hol és mikor

— Egyre több ásatás van hazánkban, rengeteg tárgy gyűlik össze az ország múzeumaiban, iskoláiban, magánkézben. A szétszórt adatokat, leleteket rendszerbe kell foglalni: mit, hol és mikor ástak ki — mondta Torma István, a Magyar Tudományos Akadémia régészeti kutatócsoportjának munkatársa.

— Két éve született meg a döntés: el kell készítenünk a topográfiát. Feladatunk három részre oszlik. Tárgyi, irodalmi anyaggyűjtésre és terepbejárásra. A tárgyi gyűjtés a magyar múzeumok valamennyi leletének pontos leírásával és fényképpel történő leltározását jelenti, az irodalmi anyaggyűjtés magába foglalja minden olyan könyv, folyóirat feldolgozását, amelyek régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatokat tartalmaznak. Sőt, feldolgozunk nyomtatásban meg nem jelent kéziratokat, múzeumok adattárainak feljegyzéseit, régi térképeket is. A munka legérdekesebb része termé-

szetesen az ásatás, a terepbejárás, hiszen nem egy új, értékes lelőhelyre bukkantunk ilymódon. Munkánkat a vidéki múzeumokkal közösen végezzük, s nagy segítséget kapunk az amatőr régészekről, helytörténészekről, ügybuzgó falusi, tanyai tanítóktól.

Az őskortól a középkorig

A cél tehát: felkutatni a magyar föld régészeti lelőhelyeit az őskortól a középkorig, feljegyezni ezek legfontosabb adatait, rögzíteni földrajzi helyüket, képet készíteni a jellegzetes leletekről, s mindezt fényképekkel és térképekkel ellátott kötetben az érdeklődők rendelkezésére bocsátani.

Mindez milyen könnyfűtést jelent a régészetben és a rokontudományokban dolgozók, történészek, művészettörténészek, valamint az agrár- és technikatörténettel foglalkozók számára? Csak egy példát említnék. Ha egy kutató, mondjuk a Tihanyi félsziget történetét akarja összeállítani, nem kell külön keresgélnie az adatokat a könyvtárakban, múzeumokban, levéltárakban. Hetek, hónapok munkáját takaríthatja meg, mert a topográfiaiban a félszigetre vonatkozó minden fontosabb adatot megtalál.

Csongrád megyében is

Veszprém megyében kezdtek a munkálatokat, s jelenleg Csongrád és Győr-Sopron megyében is folyik a fel-

térképezés. Jövőre újabb megyék következnek. Van már eredmény, nem is kicsi: a veszprémi járásban eddig 10 lelőhely volt ismeretes a rézkor egyik szakaszából. Ez a terepbejárások során 68-ra bővült. A Balaton északi partján mintegy 1400 új lelőhelyet térképeztek fel, zömük ismeretlen volt. Csongrád megyében, Szeged környékén szintén sikeres a munka.

A föld nem szívesen beszél a múltáról. Ám ha szakavatott kézzel, jól vallatják — megszólal, Torma István és társai, a régészeti topográfia készítői még sok nehéz feladattal birkóznak meg, míg elkészül ez a belföldön és külföldön egyaránt élénk érdeklődéssel várt nagyszabású alkotás.

Koval Iván

A hős, aki fél

Új filmek

Ennek az ügyesen szinkronizált cseh szlovák filmnek három felelősen pozitívuma van. Az egyik, hogy főszereplője egyszerűen narrátorra is, aki így még inkább ember- és nézőközönség tudja hozni a hivatali bürokrácia rejtett kiskapuinak ajtonállót. A másik, hogy íróasztalok közvetlen szomszédságában sokszor és so-

kat vitatott problémával még mindig feszültséget tud kelteni. A harmadik pedig a főszereplő, Rudolf Hrusinsky játéka. A rendező F. Filip a főszereplőnek időnként premier planba merített arckifejezéseivel szerencsés ritmust tudott biztosítani a történethez.

Sok hűség semmiért

Sok hűhó helyett még több hűség és mindössze egyetlen hűtlenséget ígér — éppúgy semmiért — Shakespeare késői, elfajzott parodiárokona, a Gyárjás Miklós novellájából Palásthy György által filmre írt és rendezett szatíra. Jelmondata szerint: gyilkos történet a női hűségről. Nézzük csak, hogyan kezdődik ez a vérgőzös história. Az első kockákon a hű feleséget, Évát alakító Tordai Teri levetkőzik, miközben a hűségről, mint az intézményesített asszonyosság axiomájáról mesél. (Kettős paradoxon: Éva, a hűség és meztelenség). Aztán sokáig nem vetkőzik, s azok a férfiak, akik férje távollétét kihasználóan ekörtájt jutnak közelébe, bűnös gondolataik büntetéseként meghalnak. Az „összesség” érzi, ez a tömegszállítás mégiscsak túlzás — s lelkiismeretfurdalása támad. Obori igazgató, a futballcsillag Szereba II., a szobrászművész és kitudja még hány áldozata után végre olyan szituációba kerül, hogy a páciens halála egyben férje, Adorka Géza professzor halálát is jelentené. (Egy pilótáról van szó, aki Adorka professzort éppen akkor repítené Stockholmba, mikor a katasztrófa bekövetkezése várható.) Döntenie kell, s mivel férje élete elengedhetetlen feltétele a további hű-

ségeskedésnek, meg kell csinálnia, hogy a kísértőként következő pilótával együtt őt is megmentsé. A paradox helyzet végülis még nagyobb hűségnek tűnő hűtlenségre viszi, ismét levetkőzik, de az egészen vajmi kevés értelmé lesz...

A sok hűség semmit sem ér — mondja tanulságképpen a film, de ennél még többet is sejt. Beleszól a Pygmalion-imitációkból ihletet nyerő házasságokba is. Adorka Géza és Gézáné között ugyanis érdekházaság van. Ilyen viszonyok mellett sokkal természetesebb az idegennel folytatott viszony, mint a viszonytalanság; a hűség hűlyeség, de a hűnek induló hűtlenség is az, és egyáltalán az egészen vajmi kevés az értelme. Ilyenket mond a történet. De azt már nem mondja, hogy vajon az egészséges hűtlenség-e jobb ilyenkor. Ezt a nézőre bizza. Lehet felőle elmélkedni, bár érzésünk szerint nem érdemes. Mert azzal, hogy valamit mond, de ennek az éremnek csak egyik oldaláról beszél: tulajdonképpen semmit sem mond. Azt viszont helyenként nagyon szellemesen, üde és nem is túlságosan konvencionális társadalmi szatírával teszi, amivel mégiscsak csinál valamit. Beszél, ha nem is mond semmit. S itt — ki tudja — talán ez is a szerencsésebb...

Nikolényi István

Orgonahangverseny a Dómban

A szabadterei játékok időszakában immár a harmadik orgonahangversenyt rendezték Kovács Endre orgonaművész és Sinkó György, a Szegedi Nemzeti Színház kitűnő basszistája adott koncertet.

A templomi orgona köztudomásúan a hallgatóság mögött, a karzaton van, s ez kicsit lemezhanglatási jellegű ad egy ilyen koncertnek. A templom akusztikája egyébként sem jó, s így inkább csak nagyobb kontúrjában juthattak el a közönséghez az elhangzott műhangeffektusai.

Kovács Endre mégis talán a romantikus mesterek társaságában mozog otthonosabban. A Buxtehude-tól örö-

költ, nevéhez méltóan hőmpolygó folyamammá Bach által duzzasztott zenei anyaggal mintha kevesebbet tudott volna kezdeni, bár lehet, hogy ezt az érzést pusztán az akusztikai problémák okozták. Műsora a preklaszikusoktól Hidas Frigyes Toccatájáig fogta át a zeneirodalmat.

Sinkó György megbízhatóan, stabilan énekelte, de Csajkószkij Zarándokdala és Stradella egyébként a környezet predestinált Pieta signore-ja mintha veszített volna értékéből ilyen hangzási lehetőségek között. Leghitelesebbnek talán Verdi Requiem-jéből elhangzott részletet, a Confutistát éreztük.

N. I.

Bemutatkozott a Lehel család, a fűthető mosógép, a háztartási grillsütő

Dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter csütörtökön a BNV Petőfi-csarnokában megnyitotta a közszükségleti cikkek kiállítását. A KGM és a Belkereskedelmi Minisztérium majdnem 300-féle háztartási gépet, rádiót, tv-t és egyebet mutat be, köztük 120 egészen újat, ezeknek gyártását az év második felében, vagy jövőre kezdik meg.

Bemutatják például a teljes Lehel családot, amelyből jelenleg csak a 70 és a 120 literes van forgalomban, nemsokára azonban a 125, 150 175 és a 200 literes Lehel is megjelenik. Ott láthatók az új keverőtárcsás, továbbá lengőlapátos mosógépek, az utóbbiak ké-

nyes fehérneműk, műszálas textíliák, csipkék és függönyök mosására alkalmasak. Egy beépített fűtőtest a lúgot a mosás tartama alatt kellő hőfokon tartja. Kiállították a korszerű elektromos kandallót, az ez év végén forgalomba kerülő hőfokszabályozós törpe tűzhelyet és háztartási sütőt, s újdonság a háztartási grillsütő is, amelyben csirke- vagy malacsült egyaránt ízletesen elkészíthető. Az Orion-gyárat a többi között az AT 751-es, 65 centiméter képcsöves tv-készülék — a VTRGY-t 39-féle korszerű rádió és 13 fajta tv-készülék képviseli.

A kiállítást augusztus 28-ig naponta 10 és 20 óra között tartják nyitva.